

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 16–17 березня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

ТЕРМІНИ-СКОРОЧЕННЯ В АНГЛОМОВНОМУ НАУКОВО-ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Ступак В. Г.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – ст. викладач Кириченко О. А.

У сучасній англійській мові чітко прослідковується тенденція до мовної компресії та економії мовних зусиль. Це зумовлено постійним збільшенням потоку інформації, розвитком науки та техніки, інтеграцією науки з повсякденним життям людини.

Оскільки мова науки постійно поповнюється новими поняттями, вони з часом перетворюються на терміни. Задля більш повного та точного вираження поняття терміни у своїй більшості складаються з двох або більше слів. Саме це є причиною збільшення вживання термінів-скорочень у англomовному науково-публіцистичному дискурсі.

С. Н. Горелікова розглядає термінологічні скорочення як «... загально використовувані синонімічні короткі варіанти стандартних термінів» [1, 134]. Такі лексичні одиниці мають ті ж властивості та виконують такі ж функції, як терміни та скорочення окремо. Тобто, терміни-аббревіатури зменшують обсяг, при цьому не втрачаючи інформативності терміну, який скорочується.

Усі терміни-скорочення поділяються на загальновідомі (ті, які зафіксовані у термінологічних словниках) та текстові (ті, які використовуються автором при написанні тексту).

Серед великої кількості різновидів термінологічних скорочень можна виділити аббревіатури, акроніми, слова-злитки. Терміни-скорочення також можна класифікувати за різними ознаками:

1. структурною: буквені – *BWT* (*British Winter Time*); складові – *logo* (*logotype*); буквено-цифрові – *A1* (*a one*);
2. способом утворення: афери́зи – *till* (*unlill*); апокопи – *reg* (*register*); синкопи – *recpt* (*receipt*); змішані усічення – *sitcom* (*situation comedy*);
3. за сферою вживання: графічні та лексичні.

Потрібно звернути увагу, що особливим типом аббревіатур можна вважати латинські аббревіатури, які не мають аналогів в українській мові, а в англійській читаються не як латинські слова, а як

їх англійські відповідники [3, с. 74]. Наприклад: *R.I.P.* (*requiescat in pace*), *e.g.* (*example gratia*), *P.S.*(*post scriptum*), *a.m.* (*ante meridiem*).

Через велику кількість новоутворених термінів-скорочень і співпадіння їх графічної та звукової форми виникає омонімія термінів-абревіатур у різних галузях науки та техніки. Одним зі способів вирішення даної проблеми є використання графічних позначок для їх розмежування.

Вивчення вживання термінів-скорочень саме в науково-публіцистичному дискурсі зумовлене частотністю використання термінів у текстах науково-публіцистичного стилю. Це підтверджуються у багатьох наукових статтях, зокрема О. А. Кириченко наголошує, що « ... найбільш типовою лексичною ознакою науково-технічної літератури є насиченість тексту спеціальними термінами, термінологічними словосполученнями» [3, с. 86]. Головною характеристикою даного стилю є точність вираження та висока інформативність, саме тому у таких текстах терміни-скорочення вживаються найчастіше.

За допомогою аналізу англійських наукових періодичних видань можна визначити, що найбільш поширені приклади вживання термінів-абревіатур у науково-публіцистичному дискурсі англійської мови є скорочення для позначення назв установ, організацій, посад, мір одиниць, назв технологій, систем та пристроїв. Найбільша кількість термінів-скорочень, а саме абревіатур, використовується у текстах медичного спрямування. Це зумовлено великою кількістю медичних термінів, які складаються з двох та більше слів. Використання термінів-абревіатур також досить часто спостерігається у заголовках для привернення уваги і зменшення розміру.

Отже, терміни-скорочення – це лексичні одиниці, що активно використовуються у всіх стилях англійської мови, а особливо в науково-публіцистичному, за допомогою яких досягається лаконічність та уникнення надлишковості в тексті.

1. Гореликова С. Н. Природа термина и некоторые особенности терминообразования в английском языке / С. Н. Гореликова // Вестник Оренбургского государственного университета. – № 6, 2002. – С. 129 – 136.
2. Кириченко О. А. Особливості науково-технічних текстів, типові труднощі перекладу та шляхи їх подолання / О. А. Кириченко,

Ю. С. Сибірцева, С. О. Плохута // Філологічні трактати Сумського державного університету: Т. 6. – № 1, 2014. – С. 85–90.

3. Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика. : навчальний посібник для студ. вузів / А. Г. Ніколенко. – В. : Нова Книга, 2007. – 528 с.

ТЕМАТИЧНИЙ РЕПЕРТУАР АНГЛОМОВНОГО ПАРЕНТАЛЬНОГО ДИСКУРСУ

Ткаченко Н. В.

(Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка)

Науковий керівник — канд. філол. наук, доцент Козлова В. В.

Англомовний парентальний дискурс — це особистісно орієнтована комунікативна взаємодія, яка відбувається в сімейно-побутовій сфері спілкування, де учасники комунікації — батьки й діти реалізують свої асиметричні й статусні ролі [1, 5].

Тематичний репертуар англомовного парентального дискурсу, тобто теми спілкування батьків та дітей характеризуються різноманітністю та відсутністю фіксованості й визначається комунікативними потребами інтрактантів та статусно-рольовою специфікою їхньої міжособистісної взаємодії [2, 159]. У межах кожної стереотипної теми прослідковується наявність тематичних стереотипів, які актуалізуються відповідними мовними одиницями серед іншого мовного матеріалу [3, 46]. Стереотипи торкаються різних проблем повсякденного життя англомовних родин, тому в англомовному парентальному дискурсі можна виділити декілька найбільш вживаних тематичних стереотипів :

1. Свята. У англомовних родинах спостерігається значна прихильність до традицій, зокрема до традицій підготовки та святкування суто сімейних подій та червоних дат календаря. Про це свідчать такі висловлювання : *"We should do Christmas shopping. Christmas without gifts isn't Christmas", "I like celebrating Halloween with my family. It's so much fun to decorate the house all together and to go trick-or-treating with friends"*.

2. Навчання. Одним з найбільших пріоритетів для батьків та дітей є успішне навчання. У межах глобальної теми навчання можемо